

Розв'язування простих задач учнями початкових класів.

У період духовного відродження в Україні особливої уваги потребує проблема початкової ланки школи. Початкова школа повинна стати фундаментом, на якому зводиться національна освіта. У фаховій підготовці вчителя початкових класів вагоме місце відводиться методиці викладання математики. Поширення математичних знань стає загальною потребою. Застосовувана математичні методи і знання після закінчення школи будуть усі. Тому вже в процесі навчання математика повинна виступати перед учнями не тільки як система логічних правил і дедуктивних доведень, а й як метод пізнання, як засіб розв'язування питань практичного характеру. Перед загальноосвітньою школою ставиться завдання підвищити якість навчання, трудового, морального та естетичного виховання підростаючого покоління і його підготовки до суспільно-корисної праці.

Мета статті: дослідження в учнів навичок самостійної пізнавальної діяльності, творчого потенціалу і здатності використовувати знання на практиці.

Задачі на знаходження невідомих компонентів дій виконують різні функції. З одного боку вони є складовою частиною програми, а з іншого – виступають як дидактичний засіб навчання, виховання і розвитку учнів. Через пізнавальну функцію передбачається засвоєння елементів арифметичної теорії: зміст арифметичних дій, їх властивості, відношення між числами. Через дидактичну функцію впроваджується планомірне і систематичне опрацювання окремих умінь, з яких складається загальне уміння розв'язувати задачу. Третя, розвивальна функція пов'язана з навчанням учнів правильно міркувати, висловлювати свої судження, вибирати відповідні дії щодо розв'язання задач.

Проблема навчання учнів розв'язувати задачі в курсі математики початкової школи має багато аспектів. У різній методичній літературі в деякій мірі відображено різні проблеми навчання учнів розв'язувати прості задачі, зокрема прості задачі на знаходження невідомого компоненту дій. Цими питаннями займалися такі визначні методисти як М. В. Богданович, Л. П. Кочина, М. О. Бантова, М. Г. Моро, П. М. Ерднієв, А. М. Пишкало. Деякі вчителі недостатньо володіють методикою розв'язування простих задач. Причиною цього може бути відсутність впорядкованої системи простих задач, вміщених у підручнику, відсутність самоосвіти.

Задача – це сформульоване запитання, відповідь на яке можна знайти за допомогою арифметичних дій. Саме тому у початкових класах важливо формувати в учнів уміння розв'язувати прості текстові задачі на знаходження невідомого компонента дій додавання та віднімання для розуміння дітьми алгоритму математичних дій.

Якщо розглядати основні елементи, з яких складається кожна задача, і з'ясувати, що означає розв'язати задачу то побачимо, що визначення задачі обов'язково має міститись запитання. Без запитання задачі немає. Оскільки відповідь на запитання задачі дістаємо в результаті виконання арифметичних дій, очевидно, в ній повинна міститися вимога визначити те чи інше число – шукане і, крім того, повинні вказуватися ті числа, за допомогою дій над якими можна знайти шукане. Тому обов'язковими елементами будь-якої арифметичної задачі є невідоме (шукане) число (чи кілька таких) і дані числа.

Головні елементи задачі умова і запитання. Числові (чи буквені) дані - це елементи умови. Шукане завжди міститься в запитанні. Однак іноді задачу сформульовано так, що запитання містить у собі частину умови, або вся задача викладена у формі запитання, що слід враховувати, навчаючи дітей розв'язувати задачі. Один з ключових моментів цього навчання полягає в тому, щоб діти навчилися самостійно виконувати первинний аналіз тексту задачі, відділяючи відоме від невідомого. Важливо, щоб вони вміли не тільки вичленити із задачі числові дані, а й пояснити, що означає кожне з них у контексті, що сказано про те число, яке треба знайти тощо. Потрібно, щоб у процесі первинного аналізу зверталася увага не тільки на виділення даних і шуканого, а й на зв'язки між ними, викладені в тексті задачі.

Проведений аналіз навчальної, методичної літератури, роботи вчителів-класоводів свідчить про те, що в теорії і практиці початкової школи проблема використання простих задач на знаходження невідомих компонентів дій додавання та віднімання має свої відображення. Проаналізувавши підручники М. Богдановича ми дійшли висновку про необхідність удосконалення методичної системи навчання молодших школярів розв'язуванню цих задач. Спираючись на концепцію розвивального навчання та на психологічні особливості дітей цього віку можна сформулювати певні вимоги до методики навчання учнів розв'язуванню цих задач: методика повинна сприяти повній реалізації вікових пізнавальних можливостей дітей; повинна забезпечуватись варіативність умов, у яких проходить робота вчителя і учня.

Окрім цього потрібно відмітити те, що прості задачі повинні нести відомості про навколишнє середовище, повинні бути цікавими, сприяти розвитку позитивної мотивації до процесу і результату розв'язування, повинні відповідати навчальним можливостям учнів.

Висновок. Потреби сучасного суспільства вимагають від учнів молодшого шкільного віку повноцінного мислення, вміння розв'язувати різноманітні задачі. Одним із завдань є повноцінне використання здобутих знань на практиці. Роль задач у навчальній діяльності зростає, адже їм належить одна із провідних ролей у вивченні математики. Отже, з вище сказаного можна зробити висновок, що робота із даним видом задач сприяє розвиваючому навчання, оптимальному розвитку кожної дитини зокрема, забезпечує зростання самостійності учнів, позитивно впливає на уміння розв'язувати задачі. Саме тому задачі повинні бути викладені у послідовності, певній кількості, являтися доступними та зрозумілими по змісту, бути зручними для роботи вчителя.

Список використаних джерел та літератури.

1. Актуальні проблеми методики навчання математиці / Під ред. М.І. Моро, А.М. Пишкало. - М.: Педагогіка, 1977. - 248 с.
2. Богданович М.В. Методика розв'язування задач у початковій школі. - К.: Вища школа, 1990. - 182 с.
3. Богданович М.В. Математика 1. - К.: Освіта, 2001. - 128 с.
4. Богданович М.В. Математика 2. - К.: Освіта, 2001. - 160 с.
5. Богданович М.В. Математика 3. - К.: Освіта, 2003. - 160 с.
6. Богданович М.В. Математика 4. - К.: Освіта, 2004. - 159 с.
7. Богданович М.В. Методика розв'язування задач у початковій школі. - К.: Вища школа, 1990. - 182 с.